

„Wiosna powróciła do skansenu”

Obrzęd wypędzenia zimy oraz witania wiosny należy do najstarszych i najważniejszych obyczajów słowiańskich. Na dawnych wsiach popularny był obyczaj wykonywania słomianej kukły zwanej Śmiercichą lub Marzaniokiem, która miała symbolizować wszystkie zimowe nieszczęścia i choroby.

Mieszkańcy wsi wynosili ją następnie poza osadę, by tam w sposób uroczysty spalić ją, bądź topić. Tę tradycję co roku przypomina Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu, podczas skierowanej do dzieci i młodzieży imprezy plenerowej „Powitanie wiosny w skansenie”.

Wydarzenie miało charakter zabawy, podczas której uczestnicy poznawali obrzędy związane ze zmianą pór roku. 21 marca, podczas tegorocznej edycji „Powitania wiosny” w powietrzu czuć już było nadejście ciepłych dni. Młodzi odkrywcy folkloru mazowieckiej wsi wyruszyli więc na poszukiwania pierwszych oznak wiosny. O godzinie 10.00 spotkali się przy muzealnej karczmie, by wziąć udział w konkursie na najciekawszą Marzannę. Każda z grup biorących udział w imprezie wykonała słomianą kukłę według własnego projektu. Najważniejsza była tu pomysłowość, praca musiała bowiem nawiązywać do zmiany pór roku, strapiień towarzyszących im na codzień i szkolnych problemów współczesnych uczniów. Miała być zarazem trwała i estetycznie wykonana. W rywalizacji wzięło udział 16 Marzann. Przed komisją konkursową stanęło trudne zadanie wyłonienia tych najciekawszych. Każda z nich była bowiem na swój sposób niezwykła i interesująca.

W czasie gdy jurorzy obradowali nadszedł czas na tradycyjne wypędzenie zimy. W uroczystym pochodzie młodzież przeszła z Marzanną nad rzekę. Tam zaklęli w nim niepowodzenia i codzienne troski, recytując wiersz:

Najlepiej, gdy dwóje z korzeniami wyrwiemy,

wyrwiemy z korzeniami!

Do wody wrzucimy!

Wszystkie szkolne chwasty

w rzece utopimy!

Po tym obrzędzie pałuba została podpalona i wrzucona do wody, by, jak wieść niesie, popłynąć do morza. Zgodnie z tradycją przynieśli potem do wsi zieloną, pięknie przystrojoną gałąź zwaną gaikiem jako znak ciepła i wiosennych sił witalnych. Wreszcie nastąpił wyczekiwany przez wszystkich moment. Uczestnicy mogli usłyszeć werdykt jurorów. A oto wyniki konkursu:

I miejsce Szkoła Podstawowa w Wólce

II miejsce Prywatna Świetlica „Kreatywna Dolina” w Sierpcu

III miejsce Centrum Kulturalno-Oświatowo-Rekreacyjne w Skępem

Wyróżnienie Szkoła Podstawowa w Maszewie Dużym, klasa 0B

Zwycięzcy otrzymali pamiątkowe dyplomy i sprzęt sportowy. Po zmaganiach konkursowych na wszystkich czekało zwiedzanie wraz z przewodnikiem ekspozycji muzealnej poświęconej zwyczajom wielkanocnym, przejażdżki konne wozem i prezentacja multimedialną „Zwyczaje i obrzędy wiosenne na Mazowszu”. Imprezę zakończyła wspólna zabawa przy ognisku z pieczeniem kiełbasek.

„Powitanie wiosny” stanowiło pierwszą tegorocznego z cyklu imprez plenerowych organizowanych przez Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu. Już teraz warto zaplanować wizytę w skansenie 9 kwietnia, podczas imprezy „Niedziela Palmowa w skansenie”. Duża liczba przygotowanych z tej okazji pokazów obrzędowości wiejskiej związanej z okresem wielkanocnym, wiosenny kiermasz rękodzieła i koncert Zespołu Tańca Ludowego Masovia Politechniki Warszawskiej powinny zachwycić wszystkich miłośników folkloru. Zachęcamy też do wzięcia udziału w konkursie plastycznym „Tradycyjna palma wielkanocna”. Więcej informacji na temat wydarzenia, a także regulamin rywalizacji znajdują się na naszej stronie: www.mwmskansen.pl. Zapraszamy!

Jarosław Asztemborski

Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu